

gik saa vidt, at ogsaa Søfolk og Fiskere, der ere bortrejste paa Valgdagen, fik Adgang til at stemme, men jeg skal ikke i Øjeblikket stille noget saadant yderligere Forslag. Jeg vil ligesom den ærede sidste Taler (Anders Nielsen) anbefale, at Forslaget gaar til et Udvalg.

H. L. Møller: De Mangler ved Lovgivningen, som have ført den ærede Forslagsstiller (Krabbe) til at komme frem med det Forslag, vi her behandle, erkendes fra alle Sider, og det er sikkert nok, som ogsaa den ærede Forslagsstiller sagde, at de føles stærkest her i Hovedstaden og dens Nabokommuner, fordi de Flytninger, der efter Omstændighederne berøve Folk deres Valgret for kortere eller længere Tid, ere hyppigere her i Forholdet mellem København, Frederiksberg og Gentofte end noget andet Sted i Landet. Til den almindelige Ulempe, som er fremhævet her, kommer tillige en underlig Skævhed i Forholdet, saaledes som Ordningen nu er med Valglisternes Udarbejdelse. Der er en stor Forskel mellem dem, der flytte ved April Flyttedag, og dem, der flytte ved Oktober Flyttedag; de, der flytte ved April Flyttedag, f. Eks. fra København til Frederiksberg eller ud i Gentofte Kommune, bevare deres Valgret i den Kreds, hvorfra de ere flyttede, i Henhold til den bestaaende Valgliste indtil den 1. April næste Aar; saa miste de den i 14 Dage, men generhverve den da paa Tillægslisten i den Valgkreds, hvorhen de ere flyttede; det er altsaa kun en 14 Dages Tid, de gaa glip af Valgrettens Udøvelse, oven i Købet i et Tidsrum fra 1.—15. April, hvor der meget sjældent efter Forholdets Natur vil blive afholdt politiske Valg. De, der derimod flytte til Oktober Flyttedag, bevare deres Valgret i den gamle Valgkreds indtil 1. April næste Aar, men saa tabe de den og generhverve den først i den ny Valgkreds paa Aarsdagen efter deres Flytning, altsaa midt i Oktober Maaned; dette Tidsrum fra 1. April til Oktober Flyttedag, da de ere uden Valgret, vil under normale Forhold netop være det Tidsrum, da de politiske Valg her i Danmark finde Sted. Folketingsvalgene har man jo nu villet henlægge til Maj eller Juni som fast Regel, og Valgmandsvalgene til Landstinget finde efter gammel Skik under normale Forhold Sted i September. Jeg siger, at der er en betydelig Skævhed i Forholdet nu, idet den ene Halvdel af Menneskene, der flytter til April Flyttedag, ikke lider synderligt ved Forhol-

det, medens den anden Halvdel, der flytter til Oktober Flyttedag, lider saa meget mere.

Nu har det ikke været Grundlovens Mening at ville lave en saadan Forskel; der kan vel ikke være Tvivl om, at Grundlovens egentlige Mening med Bopælsbetingelsen blot har været den at gøre et Skel mellem det bosiddende Element i Valgkredsen og Landstrygerne, de løsere Eksistenser, dem, der flakke fra Sted til Sted. Det er en Slags konservativ Garanti, eller hvad man nu vil kalde det, for Valgrettens Udøvelse. Det maatte derfor siges at være meget heldigt, om man nu kunde finde paa en ny Ordning, men jeg erkender med den højtærede Indenrigsminister, at det Forslag, her foreligger, frembyder meget store Vanskeligheder, som det neppe vil være let at komme ud over. Den højtærede Indenrigsminister nøjedes med at udtale Tvivl om, hvorvidt det var foreneligt med Grundlovens Bopælsbetingelse. Jeg vil sige det meget stærkere; det forekommer mig, at det er aldeles uforeneligt med Grundlovens Bopælsbetingelse.

Den ærede Forslagsstiller syntes slet ikke at have Øje for den Ting, at Meningen med Grundlovens Fordring om, at man skal have haft fast Bopæl i Valgkredsen i et Aar der, hvor man vil stemme, og Ophold i den paa den Dag, Valget finder Sted, er en sammenhængende Betingelse, der ikke saadan kan opløses eller kløves i to selvstændige Betingelser, hvoraf den ene skulde hedde, at man en Gang i Tiden skal have haft fast Bopæl i Valgkredsen og derefter en Gang i et Øjeblik paa selve Valgdagen have taget Ophold i Kredsen. Jeg anser det for aldeles givet, at man ikke har Lov til saaledes at opløse Grundlovens Bopælsbetingelse i to selvstændige Betingelser, der igen kunne adskilles fra hinanden ved et vilkaarligt Tidsrum. Den åttaarige Bopæl i Kredsen, der kræves som Betingelse for Valgretten, maa slutte sig saa umiddelbart som muligt til det Ophold i Kredsen, der betinger Udøvelsen af selve Valgretten paa Valgdagen. Hvis man opgiver denne Forstaaelse, er man ude i det vilde, saa kan Grundloven nemlig lige saa godt tydes derhen, at man kan lægge et Tidsrum af hvilken som helst Længde mellem de to selvstændige Betingelser, at man blot en Gang i Tiden skal have opholdt sig et Aar i en Valgkreds og derefter en anden Gang i Tiden have taget Ophold i den paa den Dag, Valget finder Sted.

Den ærede Forslagsstiller vil her naturligvis henvisse til Valgloven og sige,